M. IO. GOTTLIEB LINDNERI

CVRAE POSTERIORES

IN

ATHENAGORAE

DEPRECATIONEM

PRO CHRISTIANIS.

LONGOSALISSAE 1775.

apud IOH. CHRISTIAN. MARTINI.

Digitized by Google

Digitized by Google

Abſoluta iam et publici iuris facta *Athenagorae* editione, per literas mihi, a C. W. F. WALCHIO Viro Summe Reuerendo, cuius ipſius auctoritate ad hanc Apologiam edendam acceſſeram, ſignificatur, ſibi, quantum ex praefatione coniicere licuerit, videri, editionem P. Marani Monachi Benedictini, quam ille editioni Operum Iuſtini Martyris Anno CIↃIↃCCXLII. Hagae Comitum, vel potius Lutetiae Pariſiorum emiſſae, vna cum caeteris Apologiarum ſcriptoribus, adiunxerat, mihi eſſe incognitam. Erat illa mihi quidem ex nouis literariis aliquo modo cognita; ſed quoniam eam nunquam videram, an multum vtili-

tatis inde peti ad rationem mei inſtituti poſſit, dubitabam, & ſpe incerta eandem ex longe remotis locis petere inconſultius eſſe ducebam. Tum vero cupido eſt incenſa, etiam hanc editionem conferendi, cum praeſertim inſignia Monachi Benedictini in Iuſtinum Martyrem merita me non fugerent: nec ſpes exſpectantem eſt fruſtrata quum eius libri a Prof. HEYNIO Viro Praecellentiſſimo pro ſumma, qua in me eſt, liberalitate copia eſſet facta. Quem librum quum, non ſine magna voluptate, et vero maximo etiam cum fructu legiſſem, nolui hac ſymbola defraudare eos, quibus mea editione vti fuerit viſum.

In libri titulo πρεσβείαν vertit *legationem*, quod non probo, non ſolum propter vſum vocabuli, quo *literas* etiam *ſupplices* notat, verum etiam quia in tota orationis ſerie nihil eſt, quod *legationem* cogitare ſuadeat. A ciuitatibus, populis & regnis liberis mittuntur *legationes*; a populis alterius arbitrio ſubiectis, ad Principem cui parent, *literae* mittuntur *ſupplices*. Et ſi vel maxime demus, eſſe has literas ſupplices, quibus orant, vt audiantur, et re cognita, vel abſolvantur, vel damnentur, nominis Chriſtiani iuſſu et auctoritate, Imperatoribus per delegatos

quos

quoſdam oblatas: quinam, obſecro, fuerunt illi delegati? quonam mandato, a ciuitatibus Chriſtianis, ad hoc munus inſtructi? hoc vero oſtendere debebant, qui pro *Legatione* pugnant. Quod quamdiu non eſt præſtitum, tutius erit πρεσβείαν vertere: *deprecationem*, *literas ſupplices*.

p. 2. Λουκίῳ-Κομμόδῳ) Retracto hic omnia, quae pro *Lucio*, Marci fratre, a me ſunt ſcripta. In errorem induxit *Cel. ab* HOVEN, qui, in Faſtis Marci et Lucii, annum a Chriſto nato 167 nominat, quo Athenagoras legationem obierit. Quo anno ſemel arrepto, non poterat filius *Commodus*, puer ſex annorum, et modo, Lucio petente, Caeſar creatus, *Auguſti* nomine honeſtari. Obſtabat quidem AVRELII nomen, quod Lucius, quantum ſcio, nunquam geſſit: obſtabat nomen *Commodi*, quod ſtatim, in ſocietatem imperii a Marco aſſumtus, cum nomine *Veri* permutauit: obſtabat etiam titulus *Sarmatici*, quem Lucius nunquam vſurpauit; ſed *Aurelii* nomen ideo ferebam, quoniam, docente Capitolino, poſt ſeptimum annum in familiam *Aureliam*, per adoptionem

 fuerat

Digitized by Google

fuerat traductus. Ex eodem Capitolino cognoueram equidem, poſt conſulatus honorem, praeceptum fuiſſe a Marco, vt *Verus* vocaretur, quem antea *Commodum* vocaſſent; ſed hoc ita interpretabar, vt *Veri* nomen familiarius vſurpari coeptum crederem, Commodi tamen nomine non plane ſublato; et *Sarmatici* titulum, praeeunte Cl. Dodwellio in *Parthici* titulum mutabam. Re vero conſultius deliberata, video tempus huius deprecationis oblatae referendum eſſe ad annum 177 exeuntem, vel ineuntem annum ſequentem. Exeunte enim conſulatus anno, quem anno 177 cum Quintillo Commodus geſſit, vel ineunte ſequente, *Commodus*, Marci filius, *Auguſtus* eſt creatus, vti paret e numo apud Mediobarbum p. 242 et *Pagium* ad a. 175, cum titulo *L.* AVR. COMMODVS AVG. GERM. SARM. Quo anno poſito, omnia ſunt facilia, nulla opus mutatione. *Armeniaci* titulum anno a nato Chriſto 164 receptum probant non ſolum numi apud *Iac. de Bie* Tab. XXIX, verum etiam Capitolinus, qui *delatum* Armeniaci *nomen vtrique Principum* (Marco

Digitized by Google

(Marco et Lucio fratri) tradit. A Marco autem patre deinde in Commodum filium tranſlatum. Sarmatici vero nomen adeptus eſt *Marcus*, teſte eodem *de Bie* IMPERATOR OCTAVVM, CONSVL III.

p. 3. l. 1. ἡ ὑμετέρα. Magis perſpicue ſcripſiſſet: ἐν τῇ ὑμετέρᾳ οἰκουμένῃ.

p. 4. l. 1. M. B. vertit: ***Helenam colit, Adraſtiam illam exiſtimans.***

p. 5. l. 1. pro Τέννην Οδίαν Geſnerus legit Τέννην Τενέδιος, ***Tenen Tenedius colit***, quod probo Conf. Ciceronem in Verr. l. 19.

p. 6. l. 4. ἐπιτρέπετε) ſc. θεοὺς νομίζειν, οὓς ἂν ἐθέλωσιν.

Ibid. l. 7. ἀναγκαῖον ſc. νομίσαντες.

Ibid. l. 9. M. B. vertit: ***ne ipſo auditu offendamini***: Sed tum debebat eſſe προσκρουσθῆτε, vt coniecit *Praec. Heynius* in literis ad me datis. Pro ἡμῖν δὲ Codex Inſtitutionis Pariſ. Gratiani ὑμῖν δέ,

 vnde

vnde M. B. coniicit: ἡμῶν δὲ . . . . τὸ ὄνομα τί ἀπεχθάνεται; vt melius quadret ſequens ȣ γὰρ &c.

p. 7. l. 3. πρὸς ἅπαντας Reg. I. et alter Ottobon.

Ibid. l. 10. μηδένα ἀδικȣ̃ντας Reg. I. vterque Ottobon.

p. 8. l. 8. παυσόμεθα Clarom. et I. Anglic.

Ibid. l. 14. μὴ omittit etiam M. B.

p. 12. l. 12. φεύγȣσι vterque Reg. et Orat.

p. 13. l. 4. M. B. vertit: *eodem iudicii ordine* &c.

p. 15. l. 9. M. B. vertit: *doctrinam noſtram defendere incipienti.* λόγος in eo ſignificatu, ut Cap. II. 6.

p. 16. l. 5. videtur, inquit M. B. Athenagoras Iuſtinum imitari & falſas criminationes, vt prava quaedam integumenta conſiderare, quae doctrinae Chri-

Chriſtianae ſuperiniiciantur. Vel legendum cenſet *ἀπολυσάμενοι, poſtquam depulerimus.*

p. 17. l. 6. *νόμῳ φύσεως.* Hanc naturae legem qui de *iure naturae* interpretantur, ii nihil aliud dicunt, quam quod ego, per *inſtinctum naturalem*, intellectum volueram. Ius enim naturae, quatenus in bruta cadit, ex diſciplina Stoicorum, pro ſtimulis naturalibus accipitur, quibus ad agendum determinantur. Hos ſtimulos ego *inſtinctum naturalem* dixeram. Si cui tamen ius naturae magis placet, poterit, per me, eo uti, modo cogitet, nullum aliud ius naturae in bruta cadere, quam quod obſeruant, quum ſtimulis illis obtemperant.

p. 19. l. 1. *τίνα ὂν πρὸς* M. B.

Ibid l. 8. *μὴ ὁμονοεῖν*) M. B. coniicit *μὴ μηνυεῖν, qui nomen noſtrum deferri vetatis.* Marcus enim Aurelius Chriſtianos deferri vetuerat, paucis annis ante, quam hanc Apologiam Athenagoras offerret.

p. 20. l. 1. τῆς βασιλείας Reg. 2. Anglic. 3.

Ibid. l. 3. M. B. coniiçit ἢ τοῖς διώκουσιν.

p. 24. l. 10. ἐπιςήσαντες) M. B. vertit: *quum de Deo quaererent.* Elegantiſſima vero eſt coniectura Praec. Heynii, qui legit ἀπιςήσαντες. Allegatus enim Euripidis locus habet dubitationem. Sed quoniam tamen alius eiusdem poëtae locus δογματίζει, vel certi aliquid de Deo adfert, atque idem, qui de Diis vulgi dubitat, Deum illum intelligentiae ſoli expoſitum certo adſtruit, ego nihil definierim.

p. 25. l. 7. M. B. coni. οὕτως ἐκεῖνος, *ſic ille decernens et aſſeuerans.* Mihi perplacet *Petiti* lectio hoc ſenſu: *de Deo autem, qui ab eruditis mente percipitur, idem ſaniora docens,* ait. Opponuntur ſibi διαπορῶν et δογματίζων: πρόληψις et ἐπιςήμη: ὀνομαζόμενος et νοητὸς: ἀνεπιςημόνως et ὡς ἔχει νοῦς.

p. 27. l. 3. Rectius ex Euripidis Hecuba verſus citatur a Iuſtino in lib. de Monar-

narchia: Ζεὺς ὅστις εἰ Ζεὺς οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ.

p. 28. l. 4. τὰ φαινόμενα ἀέρα vterque Regius, vterque Ottobon. et Orat. vnde M. B. coniicit: τὸν ἄδηλον νοῶν τὰ φαινόμενα ἑώρα, *illum autem inuiſibilem ex operibus inquirens, ea videbat, quae manifeſta ſunt in aethere & terra.*

p. 29. l. 4. M. B. coni. τὰ ἐκείνου (*Sophocle aſſentiente . . . circa Dei naturam, quae diuina opera implet pulchritudine*) *vtrumque et vbi Deum eſſe oporteat, et vnum eſſe oportere, demonſtrans.* Sed durum eſt, πρὸς interpretari *circa.* Ego malim: *praeter naturam Dei, quae mundi pulchritudinem replet, vtrumque et infinitatem et vnitatem Dei docens* πληρουμένην in ſignificatione activa, vt Eph. I, 23. Prius docuerat Euripides, poſterius Sophocles.

p. 33. l. 5. οὖν omittit M. B.

p. 34. l. 2. γεννητοὺς M. B.

p. 36. l. 1. τὸ αἰθέριον fort. τὸν αἰθέρα.

p. 40.

Digitized by Google

p. 40. l. 5. M. B. coniungit ἐπέβαλον ϛοχαϛικῶς, *vt res alias ita hanc quoque coniiciendo attigere, ex quadam diuini ſtatus cognatione, a ſua quisque mente impulſi.* Tum iunge κινηθέντες cum ὑπὸ τῆς etc.

p. 41. l. 3. Cod. Clarom. τοσȣ̃τον δὴ δυνηθέντες περινοῆσαι περὶ θεȣ̃ αξιώσαντες μαθεῖν, ἀλλὰ παρ᾽ αὐτȣ̃ ἕκαϛος. M. B. nihil mutandum cenſet praeter illud ὂν ante ȣ̓ παρὰ, quod aut tollendum, aut mutandum in ὁι vel ὡς, *ſed tantum in eis facultatis minime inuentum eſt, vt rem inueſtigatione aſſequerentur; quippe cum de Deo non ab ipſo Deo, ſed a ſe quisque diſcendum ſibi eſſe exiſtimaſſent.*

p. 43. l. 3. τε καὶ γενητοὶ M. B. omittit, recte.

Ibid. l. 6. ἀπό τινος M. B. vertit: *nec ab alio orta.*

p. 45. l. 3. εἰ μὲν γὰρ ὁ Rom. 3.

p. 46. l. 7. ȣ̓́τε l. vlt. ἤ τι.

Digitized by Google

p. 47. l. 4. M. B. verba ὁ γενόμενος, κατὰ τȣ̃ ὄντος in verſione omiſit, aſſuta ab aliquo, qui prius addiderat ſimilem vocem καὶ γενητὸι, vt duo illi dii, praeter mentem Athenagorae, geniti et ingeniti dicerentur.

Ibid. lin. vlt. προνοῆ Reg. I. M. B. vertit: *Num etiam prouidet? nihil ſane ab eo factum, niſi prouideat. Quod ſi nec facit quidquam, nec prouidet.*

p. 49. l. 1. verba a νομίζω - ἀυλὸν ἐμπνεῦσαι. M. B. parentheſi includit, & legit νομίζω γὰρ.

p. 50. l. 3. M. B. interpungit πρῶτος, καὶ μετὰ ταῦτα. & interpretatur, *primus & nouiſſimus.*

p. 51. l. 9. ἀγέννητον l. pro ἀγέννυ.

p. 52. l. 5. M. B. mauult συγκροτεῖται *inſtruitur, apparatur.* Sed placet lectio recepta *conſeruatur.*

p. 53. lin. vlt. M. B. coni. πρὸς ἀυτὸν omnia ſecundum exemplar in verbo deſcriptum creata eſſe.

p. 54.

Digitized by Google

p. 54. lin. vlt. M. B. δύναμιν interpretatur recte *diuinitatem* conf. 10, 3. 22, 3.

p. 57. ἀλλ' ὡς — — προελθὼν, *non quod factus ſit, ſed quod prodierit, vt omnium materialium rerum . . . idea et actus foret.*

p. 58. l. 1. M. B. coni. γῆς ἀχρείας, *inertis terrae*, non male, ſed tum nihil eſt, quo δίκην referatur.

p. 61. l. 2. ἅγιον.

p. 62. l. 3. διὰ-λόγου. M. B. in verſione non expreſſit.

p. 65. l. 6. οἱ διὰ τούτων εὐδαίμονας Clarom et 2 Anglic.

p. 66. l. 3. καὶ τοὺς duo Anglic.

Ibid. l. 7. ἀπόῤῥητα ἑαυτοῖς τὰ τοιαῦτα Reg. 2. Angl. 3. et M. B. qui vertit: *artis ſuae arcana ſibi ipſis inueſtigare.* Non probo. Ego ſic verto: *qui contra non deſinunt, malo animo, aliorum arca-*

arcana rimari. lin. 10. M. B. πεποιημένοι vertit: *exiſtimantes.*

p. 67. l. 2. τὴν παρὰ τȣ̃ λόγȣ M. B. vertit: *eam, quae ex doctrina noſtra percipitur,* et poſt. *ea, quae ex animi inductione proficiſcitur.*

p. 71. l. vlt. M. B. emendat: παραπεμπόμενοι τȣ̃ τὸν θεὸν καὶ τὸν etc. et addit: cur τȣ̃ ponendum exiſtimem pro τȣ́τȣ ducor auctoritate codicis Reg. 2, vbi poſtremum τȣ̃ alia manus addidit. Cum autem, librarii alicuius culpa, pro his vocibus ὑπὸ τȣ̃ τὸν θεὸν, ſcriptum fuiſſet ὑπὸ τȣ́τȣ ὄν: lector non indoctus videtur appoſuiſſe margini ἴσως θεὸν i. e. fortaſſe legi oportet θεὸν, et hinc enatus eſt error.

p. 72. l. vlt. παραπεμφθῶμεν *ex hac vita ad futuram perducamur.*

p. 73. l. 6. ἵνα κριθῆναι ſcil. ὑπὸ τȣ̃ θεȣ̃.

Ibid. l. vlt. M. B. ἐνοχλοῖμεν.

p. 76.

Digitized by Google

p. 76. l. 5. ὅταν. M. B. addendum videtur οὖν *hunc igitur opificem tenentes deum* — ἐπαίρωμεν, *ſi tollamus.*

p. 77 l. 11. προσφέρειν δεῖ Clarom. tres Angl.

p. 78. l. 5. μάτην M. B. plane delet, repetitum ex ſequ. ἀλλ' ἄθην. Deinde οἷς ἴσασι M. B. vertit: *quia non eosdem, ac ipſi agnoſcimus, inter ſe de Diis conſentiunt.* Quo ſenſu, equidem ignoro.

p. 81. l. 2. lectionem Rechenbergii habent 2 Reg. Clarom., et Orat.

p. 84. l. 4. πάντες deeſt in editt. Pariſ.

p. 87. l. 1. l. ὕλη. l. 9. ἐργασαμένε Reg. vterque et Ottobon.

p. 89. l. 3. περιέχων ſc. πάντα M. B. Idem lin. 10. παρ' ὧν, ὧν ἂν, *a quibus ea, quibus indigent, conſequantur.* Nihil opus. Deeſt ἐκείνων ante ὧν.

p. 91. l. 3. Ingenioſa eſt. S. R. Walchii explicatio: *omnia Deus ſibi ipſe eſt:* — *eſt ſibi mundus perfectus.* Sed tum αὐτῷ

Digitized by Google

τῶ in ſingulis membris ita erit repetendum: nihil opus fuit creato ſole, cum Deus ipſe ſibi ſit lux eaque inacceſſa: nihil creato mundo, cum ipſe ſibi ſit mundus perfectus: nihil ſpiritibus caeteriſque naturis virtute et ratione praeditis, cum ipſe ſibi ſit ſpiritus, virtus, ratio. Et ita Athenagoras idem dicit, quod Minucius Felix Octau. c. 18, 7 *Deum ante mundum fuiſſe ſibi ipſum pro mundo.*

p. 91. lin. vlt. καὶ deeſt 2 Anglic. et Regio vtroque.

p. 92. l. 8. καὶ σῶμα ſcil. αὐτȣ̃. M. B. ſupplet Θεȣ̃.

p. 93. l. 2. τὴν artic. non habet. M. B.

p. 96. l. 6. ἐν πᾶσι M. B. vertit: *cum omnibus eruditis.* Ego malim: *qui in antiquiſſimis quibusque ſcriptis, ſi alius quisquam, verſati.* l. 9. λεγομένοις, *ita dictis* 1 Cor. 8, 5.

p. 101. l. 2. καὶ ἀναγλύψας ex Clarom. addidit M. B.

p. 102. l. 1. vt Bodl. 1, 2. ita M. B. quia Plaſtice prior, quam ſtatuaria, auctore Plinio. lib. 34.

p. 102. l. 7. Αθηλᾶν Mineruam dictam M. B. exiſtimat, quia eius ſimulacrum

cum vnica mamilla, vt Amazones ſolebant, effictum.

p. 108. l. 5. Multi veteres libri παρέχων.

p. 109. l. 4. τῷ M. B. omittit, auctoritate codd. Anglic.

p. 111. l. 4. αὐτῶν ſcil. capitum leonis et draconis.

p. 112. l. 7. Κόττυν. M. B.

p. 114. l. 4. pro ὄν, εἶναι M. B. coni. ὂν νοεῖται, *ab initio eſſe intelligitur.*

p. 115. l. 2. καὶ et lin. 3. μὲν M. B. delet, non inuenta nec in ed. Pariſ. nec in ſuis codicibus.

p. 116. l. 8. μένει deeſt in editt. Pariſ. σάσις Reg. 2. Clarom. 3 Anglic.

p. 117. l. 4. καὶ ὕλης—τεχνίτε; deſunt Clarom. et 3 Anglic.

p. 118. l. 2. παραγενοίμην Reg. 2.

p. 119. l. 7. τῆς non habet M. B.

Ibid. l. vlt. Codd. nonnulli κόρσης. Clarom. et 3 Angl. γενομένης. Reg. 2. γενομένη.

p. 124. l. vlt. M. B. vertit: *vt Iupiter comprehendi non poſſet.*

p. 127. l. 6. γὰρ καὶ, poſterius deeſt in vno Angl. p. 130. l. 8. μαιφόνε.

p. 131. l. 6. M. B. coniicit ὃ καταβαλῶσι; *annon proiicient?* Deinde in 3

Anglic.

Anglic. λῆρον τὸν ἀσεβῆ. pro περὶ τὸν leg. περὶ τῶν.

p. 132. l. 3. Ex Cod. Clarom. M. B. ἢ γὰρ θεοὶ; ἅψεται, *quatenus enim dii, an eos attinget cupiditas?*

p. 134. l. 9. ξένων Reg. 1. et ſex alii.

p. 137. l. 7. M. B. delet τῆς, et l. 8. poſt συγχεόμενα, ponit comma h. ſ. *quae ſine amicitia permanere non poſſunt, diſcordia autem confunduntur*; haec quomodo deos aliquis dixerit?

p. 139. l. 1. M. B. vertit: *quod autem imperat, dominatum tenet.*

Ibid. l. vlt. ed. Oxon. ἐπισυνάπτοιο.

p. 140. l. 3. ἀρσενόθηλυν τινὲς διαλέγουσιν Clarom.

Ibid. l. vlt. In 2 Angl. et Clarom. ἡ τῆς ὕλης κεχωρηκὸς caeteris omiſſis. Aeton. retinet vocem ἀλλαγή; caetera omittit.

p. 141. l. 2. Angl. 3. αὐτοῦ ſcil. θεοῦ.

p. 143. l. 10. τί δὲ πλέον Reg. 2. Clarom. et 2. Angl.

Ibid. l. 14. ἣν φρόνησιν M. B. coniicit.

Ibid. l. vlt. τὴν φύσιν 3 Angl. et Reg. 2.

p. 144. l. vlt. M. B. coni. ἢ περὶ ὥρου. et collocanda cenſet verba poſt καλεῖται. Probo.

Digitized by Google

p. 145. l. vlt. M. B. ſcribit Geſnerum coniecisse τȣ̃ λόγῳ.

p. 147. l. vlt. ἀπ' αὐτοῖς Clarom.

p. 148. l. 2. M. B. coni. ἤ πρὸς ταύτας... ἡ γῆς, *vt Iouis nefarius cum iſtis coitus, terrae et aeris coitus ſit.*

Ibid. l. vlt. σουτετήκασιν pro συνεςήκασι vterque Reg. et occurrit Cap. 22, 24.

p. 154. l. 5. εἰδότων octo Codd. mſſ. et ſic Clemens Alexandr.

p. 155. l. 4. M. B. Φόρκυς.

p. 156. l. 1. Geſn. ἐξειπών. Poſt hoc vocabulum parentheſis ponenda.

p. 159. l. vlt. M. B. coni. ὃς ἑτέρῳ.

p. 161. l. vlt. M. B. ſenſum loci non videtur cepiſſe, quem tenuit Geſnerus, quum legeret ἀνεικότως. Senſus eſt: etiamſi Poetae et Philoſophi, qui confuſe multa de Diis ſentiunt, poſſent vexari; nos tamen immunes eſſe ab hac vexatione par erat, qui diſtincta ratione de Deo loquimur.

p. 163. l. 1. M. B. coni. ἀρχȣ̃σας, *quae circa materiam et ope materiae principatum exercent.*

Ibid. l. 5. κατὰ τὰ Φαινόμενα M. B. vertit: *vt oculis cernimus.*

p. 170.

p. 170. l. 5. ὁμοίας — ποιȣ́μενοι deſunt Clarom. et 2 Angl.

p. 171. l. vlt. pro ἄγει M. B. coni. ἀεὶ. Idem linea praecedente ἐναπίπτοντας.

p. 173. l. 3. ἡ γῆ δ' ἀνάγκη etc. M. B. recte.

Ibid. l. 5. φύȣσα πόαν Ducaeus. Poſt l. 8. M. B. κατὰ τὸ—νόμῳ, *caetera ſecundum communem naturae conſtitutionem, lege rationis, gubernentur.* Poſt ἀξίȣς ponatur colon, hoc ſenſu: prouidentia ſingularis vere, non ex noſtra opinione, pro meritis adminiſtratur.

p. 174. l. 13. καὶ ἕνα καὶ κοινὸν M. B. Idem lin. vlt. ἑαυτȣ̃ λόγον.

p. 178. l. 5. pro ἄλλȣς μὲν vnus ex Angl. αὐτȣ̀ς μὲν.

p. 179. l. 10. τὸν ἄνδρα 2 Angl.

p. 181. l. 3. M. B. coni. ἐνήργει, quia mortuus Neryllinus, quum haec ſcriberet Athenagoras.

p. 182. l. 3. M. B. coni. καθελκομένη εἰς γῆν.

p. 183. l. 1. περὶ αὐτῶν duo Anglic.

p. 186. l. 1. σφέας αὐτȣ̀ς M. B. l. 5. ὕσατον Herod. l. 6. Ὀσίριος Herod.

p. 188. l. 2. καὶ σώτειραν Herod. l. 4. θεοσεβείας Reg. 2. Clarom. et 2 Anglic.

p. 190. l. 2. ἔξω ἢ τὰ M. B. ex Herod. emendat. Et lin. vlt. ſupplet λέγουσι, *ſed quia idem dicunt Alexander et Mercurius, qui Triſmegiſtus vocatur, et innumeri alii etc.*

p. 194. l. 1. ὡς p. ὅς.

p. 196. l. 5. iunge *vtrisque manibus.*

p. 198. l. 5. lege: —Πολυδεύκους. l. 2. fort. ἀποθνήσκον, ſcil. τὸ θεῖον.

p. 201. l. 1. δεκάτῃ γενεῇ retinet et ex Tertulliano tuetur M. B.

p. 202. l. 6. M. B. vertit: *ob humanitatem in ſubiectos ſibi ciues.*

p. 205. l. 2. αὐτῶν M. B.

p. 206. l. 6. p. ἀθέους legendum fortaſſe ἀθέσμους.

p. 208. l. 7. οὐθὲν M. B. Idem l. 8. ὁσιότητα pro ὀρθότητα. Sed tacet, vnde habeat.

p. 215. l. 2. γυναικὶ δ' ἀδελφῇ Reg. 2, et Rom. vterque.

p. 216. l. 4. M. B. legit eiecto vocabulo Θυέστης ita: βασιλεῦσαι ἐθέλων καὶ ἐκδικηθῆναι, *cum regnare ac ſe vlciſci vellet.*

p. 219. l. vlt. M. B. putat haec ex apocrypha aliqua ſcriptura deſumta.

p. 220. l. 10. M. B. ὑφ' ὑμῶν, quod diſplicet. Tribus enim modis nuptiae con-

contrahebantur, *confarreatione, coemtione & vſu.* Prior modus, qui, ſacrificio oblato, per Pontificem Maximum et Flaminem Dialem fiebat, a Chriſtianis obſeruari, ſalua religione, non potuit. Idem ſtatuo de iis nuptiis, quae *vſu* fiebant. *Coemtione* fieri quidem potuit; ſed Chriſtianos tamen puto ſuas ſibi leges et inſtituta habuiſſe. Neque obſtant *tabulae nuptiales*, quae Tertulliano teſte, ſecundum leges Romanas fiebant, eo ſcilicet conſilio, vt in iudicio eſſent validae.

p. 225. l. 3. M. B. vertit: *tum quod manum Dei transgreditur; tum quod carnis cum carne coniunctionem quodam veluti vinculo ad commiſcendum genus colligatam, diſſoluit.*

p. 226. l. 1. *εἰς τȣ̃ γένȣς* Clarom. et Anglic. & Ducaeus.

p. 228. l. vlt. *καὶ γὰρ — βιάζεσθαι* M. B. parentheſi includit.

p. 231. l. 9. *τὸν φονευόμενον* M. B. ex Reg. I.

p. 232.

Digitized by Google

p. 232. l. 12. ἀναιρεῖν.

p. 235. l. vlt. M. B. emendat; συνστιαμένων ἐκ μὲν τῶν ἀσωμάτων, κατὰ τὴν ἐπισύνθεσιν, τῶν σωμάτων. ἐκ δὲ τῶν νοητῶν, τῶν αἰσθητῶν, *quippe cum ex incorporeis, per cumulatam coniunctionem inſenſibilium, conſtent corpora, et ex iis, quae mente percipiuntur, ea quae ſenſu.*

p. 238. l. vlt. ὑπηρετοῖμεν.

MAG 2003526

Digitized by Google